

N:o 87.

Af herr **G. O. V. Lindgren** i Örebro, *om skrifvelse till Kungl. Maj:t angående utredning i fråga om behovet af en kuranstalt för obemedlade alkoholister m. m.*

Omkring 50,000 alkoholister funnos i vårt kära fosterland år 1889 enligt förste aktuarien i statistiska centralbyrån, Gustaf Sundbärg. Siffran är stor och oroväckande, men är antagligen för låg, åtminstone för närvarande.

Alkoholists öde är synnerligen beklagansvärdt. Han lider, enligt den moderna medicinska uppfattningen, af en sjukdom, kronisk alkoholism. Den stora allmänheten är dock mycket benägen för att döma honom som en blott och bart lastbar person. Utsatt för klander och förakt af sin omgifning, saknar han förmåga att lägga bort det förgiftningsmedel, alkohol, som allt djupare sänker honom ned i förnedring, sjukdom, arbetsoduglighet och förtviflan. Därför utgöras invånarna på våra hospital för sinnessjuka och våra själfmördare till stor del af alkoholister. Fängelserna, tvångsanstalterna och försörjningsinrättningarna hysa tiotusental. Ofantligt många hem i Sverige lida af någon medlems slafveri i alkoholismens bojar

År 1851 upprättades den första kuranstalten för kronisk alkoholism i Lintorf i Tyskland. Detta land har för närvarande omkring 22 sådana anstalter. Erfarenheten visar, att en betydlig del af de behandlade ständigt tillfriskna. Vid anstalten Ellikoa ander Thur i Schweiz, ledd af professor Forel, botas omkring 70

procent. Sverige äger för närvarande tvenne med statsanslag arbetande kuranstalter för alkoholister: Sans Souci och Eolshäll.

Vi sakna dock ännu i vårt land någon kuranstalt för obemedlade alkoholister af den kroppsarbetande samhällsklassen. Erfarenheten har visat, att män ur den s. k. bildade samhällsklassen och män ur kroppsarbetarnes leder lämpligen böra vårdas å olika anstalter, emedan egendomligheterna vid den kroniska alkoholismens behandling fordra detta.

En jämförelse mellan alkoholism och tuberkulos är af intresse. Den senare sjukdomen beror ju på en bakterie, som torde vara svår att skaffa ur världen. Tuberkulosen tillför Sverige oerhörda förluster. Till dess bekämpande hafva Konung och folk rest sig i beslutsam strid. Alkoholism åter kan undanskaffas, om vi blott allvarligt vilja. Alkoholisten har genom sitt begagnande af rusdrycker riktat statens och kommunens kassor. Alkoholism är en ännu större fara för nationen än tuberkulosen.

Det gäller att här undvika satsen: »medan gräset växer, dör kon». En kuranstalt för obemedlade alkoholister bland kroppsarbetarne bör inrättas snarast möjligt. För detta ändamål bör i en för alkohol — så vidt möjligt — skyddad trakt en landegendom med nödiga byggnader, redskap, inventarier och kreatur inköpas, där 40 å 50 pensionärer böra mottagas samtidigt för att under ett års kur enligt de principer, som tillämpas på Sans Souci och Eolshäll, kureras. Regelbundet kroppsarbete bör blifva en hufvuddel i kuren jämte total afhållsamhet från rusdrycker.

Beräkningar, verkställda af intresserade fackmän i alkoholismens behandling, hafva visat, att 100,000 kronor äro tillräckliga för arbetets igångsättande, d. v. s. inköp af egendomen, bosättning och första årets utgifter. Företaget bör sedan kunna i det närmaste bära sig, om man får beräkna, att för hvarje pensionär af stat eller kommun erlägges 180 kronor per år — samma summa, som utgår i afgifter till vissa försörjningsinrättningar för skyddslingarna.

Påpekas bör, att patienternas för hvarje dag ökade välbefinnande och arbetsduglighet, möjligheten och önskvärdheten af att alla yrkesarbeten å anstalten af dem själfva verkställas samt det faktum, att endast fall med s. k. god prognos, det är sådana, som själfva önska botas och som ej måste anses obotliga, mottagas — allt detta gör, att hela arbetet vid en dylik anstalt ställer sig synnerligen uppmuntrande och tacksamt. Minst 50 procent af dem,

som intagas, böra kunna räddas. Detta är ett stärkande af vårt inre försvar, som ej är oviktigt, och skulle tillika blifva en gärd af rättvisa mot det sociala samvetet och af människokärlek mot våra fallna bröder.

Försök hafva gjorts att på enskild väg åstadkomma en summa stor nog för att upprätta en dylik anstalt, men ehuru mindre belopp på olika håll insamlats (i Östergötland omkring 6,000 kr., i Stockholm omkring 1,300 kr.), har det visat sig, dels att det går alldeles för långsamt, dels att svårigen utsikter finnas att nå en summa tillräckligt stor för behovet. På nordiska nykterhetsmötet i Stockholm 1902 föreslog en — på detta område mycket förfaren och för saken mycket intresserad — läkare en generalinsamling bland landets samtliga nykterhetssällskap; men så kom nödåret i Norrland och gjorde denna plan om intet.

För planens realiserande är det nog nödvändigt, att Riksdagen beviljar den behöfliga summan — antagligen 100,000 kronor, som förut är nämndt; dessutom torde en kommitté med fullt sakkunnig sammansättning böra utses för att bestyra om detaljerna af planens förverkligande, men då behöflig utredning ej förefinnes, kan jag ej föreslå Riksdagen att nu bevilja någon summa för ändamålet, utan hemställer i stället vördsamt,

att Riksdagen behagade besluta att ingå till Kungl. Maj:t med begäran, det Kungl. Maj:t täcktes genom sakkunnig kommitté — eller annorledes — låta verkställa nödig utredning om behovet af samt sättet och kostnaden för upprättandet af en kuranstalt för obemedlade alkoholister, samt till Riksdagen inkomma med det förslag, hvartill en sådan utredning kan föranleda.

Stockholm den 28 januari 1904.

G. O. V. Lindgren.